СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 186. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, вівторок, 12-го серпня 1947. No. 186. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, August 12, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВИТАЮТЬ ОДОНА, ЩО ОБЛЕТІВ ОДИНЦЕМ СВІТ В 73 ГОДИНАХ

Шікаго, 11 серпня. — Сьогодні день привіту для 27 літнього летуна Вилйема П. Одона, який одинцем облетів світ у 73 годинах, 5 мінутах і 11 секундах. Це новий рекорд швидкости в історії летунства. Одон виїхав літаком Бомбшел в четвер 7 серпня в годині 12.53 сполудня, в дорозі зупинявся на доповнення газоліни в таких містах: Ґандер, у Новій Фунландії; в Парижі, у Франції; в Каїро, в Єгипті; в Карачі й Калкуті, в Індії; в Токйо, в Японії; в Анкоредж, на Аласці; у Фарґо, Норт Дакота. Перед приїздом до Фарґо заснув на 1 год. і 40 мінут і мало не вдарив у Скельні Гори в Канаді, одначе збудився в час і вирятувався з небезпеки. В частині дороги йому помагав автоматичний пілот, який одначе зіпсувся і потім Одон був зданий цілковито на свої сили.

Одон перелетів 19,645 миль, у повітрі був 63 години і 15 мінут. Його попередник, що одинцем облетів земний глоб в 1933 р., був Вайлі Повст. Повст перелетів тоді 15,596 миль впродовж 186 годин і 49 мінут, отже Одом скоротив полет Повста на 113 годин і 44 мінути, а крім цього перелетів більше миль. Одом на спілку з Милтоном Рейнолдсом і Тексом Салі облетів світ на своїм літаку Бомбшел в квітню б. р. в 78 годинах і 55 мінутах, отже тепер він сам скоротив і цей час на 5 годин і 50 мінут. Після свого повороту до Шикаґа Одом був перемучений і знервований, одначе його здоровля не потерпіло в нічому. Після привитання з жінкою, двома дітьми й найближчими приятелями, Одом удався на спочинок, а урядове прийняття міста Шикаґа відложено до понеділка 11 серпня.

ЩЕ ОДИН ПОЛЕТ ДОВКРУГИ ЗЕМНОГО ГЛОБУ.

З місцевости Теберборо, у стейті Ню Джерзі, недалеко Ню Йорку, [illegible] два летуни, а це [illegible]-літній Джордж В. Труман, з Лос Анджеліс і 26-літній Клиффорд В. Іванс з Вашинґтону, в дорогу довкола земного глобу в суботу 9 серпня в год. 11.10 рано одномоторовим літаком. Вони надіються облетіти світ упродовж 45 днів. Звідомлення по радіо в понеділок рано 11 серпня донесли, що оба летуни залетіли вже до Ґандер, у Новій Фунландії, а звідси мають летіти понад океан в Европу. Новість у цьому полеті та, що їх літак пристосіблений летіти лише від одного летунського майдану до другого, а не на далеку віддаль.

ЗЕМЛЯ ДАРОМ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ — НА АЛАСЦІ.

Вашинґтон. — Секретар внутрішніх справ Круґ оприлюднив, що починаючи від 2 жовтня б. р., Бюро Землі в цьому департаменті буде роздавати землю попри Аляска Гайвей. Досі були там рестрикції військового департаменту. Тепер 2,750,000 акрів буде розданих даром на поселення. Вся оця земля лежить на просторі 338 миль понад згаданий шлях. Її можуть дістати лише ветерани світової війни, одначе з деякими застороґами. Треба зголоситися за землю особисто; треба дістати дозвіл на подорож від Земельного Бюра; уряд не дасть ніякої допомоги на цю справу; а крім того уряд приґадує, що земля не надається на хліборобські цілі.

З ПРОДАЖУ КОКА-КОЛА УТРИМУЮТЬ УНІВЕРСИТЕТ.

Атланта, Джорджія. — Є Гаверд Кандлер, син основника звісного напитку Кока Кола, дарував університетові Еморі $5,000,000. Цей університет є утримуваний методистами. Кандлер уже давніше дарував на його утримання значні суми. Крім цього управа університету закупила нові уділи в підприємстві Кока Кола й тепер має в своїм посіданні 75% усіх уділів. Університет Еморі був мало знаною колеґією в стейті Джорджія,, доки не перенісся до міста Атланти завдяки Кандлерові. Управа університету плянує розбудову медичної школи на великі розміри. Підприємство Кока Кола є власністю великих будинків у Ню Йорку, Канзас Сиտі, Балтимор і Торонто.

СТРАЙК У ПІДПРИЄМСТВІ ВИРОБУ ГУМИ.

Акрон, Огайо. — Страйк на краєві розміри заповіла юнія Юнайтед Робер Воркерс, приналежна до Конгресу Індустріяльних Організацій. Страйк має розпочатися біжучого тижня і обійме 21,000 робітників. Контракт в юнії вигасає 14 серпня, отже з цієї нагоди юнія домагається підвишки платні. У продовж майже десяти літ не було страйку в гумових підприємствах.

СТЕЙТОВА КОНВЕНЦІЯ ЛЕҐІОНУ ПРОТИ ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ.

Трентон, Ню Джерзі. — Однодневна стейтова конвенція Американського Леліону заявилася проти допущення скитальників до Америки. Резолюцію в цій справі дискутовано впарі з домаганням про побудову домів для ветеранів.

Ребелянти в Параґваю беруть верх, дипломати втекли

Формоза, в Арґентині, 10 серпня. — Зі столиці Параґваю, з міста Асунсіон, втекли дипломати, акредитовані до параґвайського уряду, повідомляючи, що в місті підняли револьту прихильники повстанців, які досі втримувалися були лише в північній частині країни. Коли дипломати опинилися в граничній місцевості в Арґентині, арґентинська військова команда не дозволила кореспондентам розмовляти з дипломатами, яких число виносить около 20. Звісно лише, що інші дипломати ще не вспіли перебратися закордон. Громадянська війна в Параґваю почалася 7 березня і досі виглядало, що повстанці тратять ґрунт під ногами, головно, коли перед тижнем вони втратили свою столицю в Консепсіон. Утеча дипломатів закордон вказує, що ребелянти мають більшу силу ніж можна було думати.

ГУВЕР ДОБАЧУЄ ІЗОЛЯЦІЮ РОСІЇ.

Сан Франсиско. — З нагоди 73-ліття народин бувший президент Злучених Держав Герберт Гувер оприлюднив свою думку, що тепер ліпші вигляди для Західної цивілізації ніж були перед роком, хоч Росія дальше не хоче співпрацювати при реґабілітації світу. Оцінюючи становище Росії, Гувер сказав, що обструкція, яку веде Росія проти привернення світового миру належить до темних сторінок, одначе зате вона тратить силу в себе дома і в світі і переходить в стан ізоляції.

МАРШАЛ ОПРИЛЮДНЮЄ ВІДПОВІДЬ НА ПЛЯН ПЕРОНА.

Вашингтон. — Секретар стейту Джордж С. Маршал оприлюднив відповідь Злучених Держав на плян все-світного миру, зголошений президентом Арґентини Хуаном Пероном 6 липня. Відповідь Злучених Держав вітає цей плян, як помічний при змаганні до миру. При цій нагоді Маршал переповідає змагання Злучених Держав до миру не лише впродовж історії Америки, але ще з окрема після світової війни.

АРҐЕНТИНА ГОДИТЬСЯ НА ЗАСАДУ БІЛЬШОСТИ В НАРАДАХ В РІО.

Буенос Айрес. — Арґентинська делеґація виїхала в великому числі на Міжамериканську Конференцію до Ріо де Жанейро у Бразилії. Делеґація має від уряду інструкції, щоб ухвали западали більшістю голосів, а не одноголосно, як це було давніше пляновано.

Цьогорічне здирство збіжжя від українських селян перевищило всі дотеперішні

Москва, 9 серпня. Ще добре не закінчилися жнива, а Москва вже чваниться, що в цьому році оґраблено українських селян краще, ніж в будьякому іншому. Аґенція Юнайтед Прес передає звідомлення московської преси, що від колгосп[illegible]ків Київської области по день 1-го серпня відібрано „для держави" вже 16,625 тон збіжжя, [illegible] більше, ніж під час найкращого врожаю в 1940 році. Про подібні успіхи здирства [illegible]відомлено теж з Харківської та Полтавської областей.

ВИСТУП МОСКОВСЬКОЇ „ПРАВДИ" ПРОТИ КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ.

Москва, 10 серпня. (Ройтер) — У звязку з недавним розліпленням протикомуністичних написів на советській амбасаді у Вашинґтоні, московська „Правда", друкує сьогодні коментарі якогось Віктора, в яких крім американських „фашистських хуліґанів" обвинувачується Конґресовий Комітет для прослідкування не-американських затій, що він, мовляв, дозволяє і заохочує „фашистські групи підносити голосу". Проте, коментатор стверджує, що американський уряд висловив свій жаль з приводу згаданої події у Вашинґтоні та рішучо осудив того роду виступи, як це трапилось зі советською амбасадою.

ЄГИПЕТСЬКО-БРИТАНСЬКА СПРАВА В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 10 серпня. Рада Безпеки О.Д. розглядатиме завтра, в понеділок, египетське домагання, щоби Велика Британія відкликала свої війська з Єгипту і Судану та привернула цим країнам повну суверенність. Британський представник пообіцяв відповісти „пункт за пунктом" на египетське зажалення. В поінформованих колах вважають, що Рада Безпеки запропонує обидвом сторонам полагодити справу „між собою", або віддати її Міжнародному Судові.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ОБСТОЮЄ ПРАВО „ВЕТА" ВЕЛИКОДЕРЖАВ, АЛЕ ВИСТУПАЄ ПРОТИ ЙОГО НАДУЖИВАННЯ.

Лейк Соксес, Н. Й., 10 серпня. Ворен Р. Остин, голова американського представництва в ОД, натякнув сьогодні в своїй промові по радіо, що американський уряд обстоюватиме право „вета" пятьох великодержав в цій організації. Він рівночасно гостро виступив проти надуживання цего права Советським Союзом в Раді Безпеки. Діло в тому, що на пропозицію Арґентини справу „вета" поставлено на порядок нарад найблищої сесії Загального Зібрання ОД.

В АВСТРІЇ Є 34,500 ЖИДІВСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ.

Відень, 10 серпня. У звідомленні Міжнародної Організації для Скитальників з Австрії, предложеному Палестинській Провірочній Комісії О.Д., стверджується, що в Австрії перебуває ще 34,500 жидівських скитальників, 31,400 з яких живуть в таборах, а 3,100 поза ними.

ВІДРОДЖУЄТЬСЯ ЕВРОПЕЙСЬКА ІНДУСТРІЯ.

Лейк Соксес, Н. Й., 11 серпня. Опублікований сьогодні Статистичний Бюлетин О.Д. виказує загальний розвиток европейської індустрії та зріст її продукції. На десять континентальних европейських країн сім виказує зріст промислової продукції в порівнанні з попереднім місяцем. Данія і Голяндія виказують той сам стан і тільки продукція польської індустрії зменшилася.

НІМЦІ В СОВЄТСЬКІЙ ЗОНІ ІҐНОРУЮТЬ КОМУНІСТІВ.

Берлін, 10 серпня. Безсторонні спостерігачі й сама советська та піддержувана ними німецька адміністрація стверджують, що німецьке населення в советській зані іґнорує і ставиться цілком індіферентно до створеної і піддержуваної Советами про-комуністичної Партії Соціялістичної Єдности. За причину цего подається, що комуністам не пощастило переконати німців про „капіталістичне поневолення" в західних зонах та про перевагу советського режіму.

РЕПАТРІЯЦІЯ РОСІЯН З КИТАЮ.

Шанґгай, 10 серпня. (АП) — Сьогодні на пароплаві „Ільїч" виїхав до Советів перший транспорт, зложений з 100 старих російських емігрантів, що погодилися на репатріяцію. Інші приходили подивитись, як їх там зустріли на кораблі, але на поклад нікого не допустили.

БОЛЬШЕВИК ПРО СОВЄТСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ В ІТАЛІЇ.

Москва, 10 серпня. (ЮП) — Сьогодні на одному зібранні, в якому взяли участь італійські жінки, що відвідують Советський Союз, виступив представник створеного при Раді Міністрів советського репатріяційного комітету, ген. Ґолубев. Він заявив, що після війни Советський Союз відіслав додому 167,872 італійських воєнно-полонених, залишаючи ще тільки шістьох та „баґато" інших, проти яких ведеться доходження в справі знущань над советськими громадянами. При цій нагоді советський представник нарікав на повільну репатріяцію 1,124 советських громадян з Італії та на лиху поведінку з ними. Він нічого не згадував про те, що советські громадяни радше поповнюють самогубство, чим мали б вертатися назад до Советського Союзу.

ВІДБУДЕТЬСЯ „КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЬОХ" В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Париж, 10 серпня (АП). — З поінформованих джерел повідомляють, що протягом одного тижня, або 10-ти днів будуть винесені важливі рішення, які стоять у звязку з конференцією в справі Пляну Маршала та які можуть заважити на цілій господарській структурі Европи. Йде іменно про конференцію „трьох великих" — Америки, Британії й Франції в справі встановлення рівня німецької індустрії, точніше, про піднесення продукції німецької сталі в Рурщині. Рішення мали б бути винесені на підставі звідомлень економічних спеціялістів західних союзників з їх зон Німеччини та у висліді нарад, які відбудуться в цьому тижні між представниками американського й британського урядів. Мінімальну кількість продукції німецької сталі передбачується на 10,000,000 тон річно. Франція, за відповідними передумовами, мала б погоджуватись на пропозиції Лондону і Вашинґтону.

„БРИТАНІЯ МУСИТЬ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ"

Звернення премієра Атлі до Англійського народу.

Лондон, 10 серпня. — Премієр Атлі звернувся сьогодні по радіо до англійського народу, взиваючи всіх піддержати уряд у його намаганнях перемогти теперішню господарську кризу. „Британія мусить стати на власні ноги" — говорив премієр — і хоча шлях до цего є тяжкий, проте, він найпевніший. Він згадав про „великушну допомогу" інших, але країна не може існувати тільки в надії на чужу допомогу. Премієр Атлі взиває британський нарід, щоб він в цих важких хвилинах економічної кризи виявив таке саме завзяття і стільки сили, як їх виявив у військовій кризі під час війни.

АМЕРИКАНЦІ ЗВІЛЬНИЛИ ВСІХ НІМЕЦЬКИХ ВОЄННО-ПОЛОНЕНИХ.

Берлін, 10 серпня (ЮП). — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей повідомив сьогодні, що американські власті звільнили вже всіх німецьких воєнно-полонених та закінчили знищення всіх головніших німецьких воєнних споруд. За ввесь час американські військові власті звільнили 8,010,000 полонених німців, включно з членами полонених цивільних військових формацій, в роді „фольксштурму" та інших. Рівночасно повідомлено, що Совєти держать ще в полоні 900,000 німців, Британія має 340,000 полонених і теж Франція держить ще кількасот тисяч. Головні німецькі воєнні споруди в американській зоні вже теж на 100% знищені, заявив ген. Клей.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ СЛІДСТВА В СПРАВІ СМЕРТИ НІМЕЦЬКОЇ ПРИНЦЕСИ.

Берлін, 10 серпня (АП).— У звязку з недавною крадіжю німецьких коронних дорогоцінностей, вартости 2,000,000 долярів, та смертю вдови по німецькому кайзерові, принцеси Герміни у Франкфурті над Одрою в советській зоні, Американське Військове Управління звернеться до советських властей з домаганням слідства — повідомлено сьогодні. Йде про те, що смерть принцеси Герміни — по думці американських властей — може стояти у звязку з крадіжжю дорогоцінностей та існують підозріння, що її отроїли злодії. В советському звідомленні сказано, що Герміна вмерла на „удар серця".

НОВИЙ ПРЕМІЄР ЕСПАНСЬКОГО РЕСПУБЛИКАНСЬКОГО УРЯДУ НА ВИГНАННІ.

Париж, 10 серпня (ЮП). — Еспанський республиканський президент на вигнанні, Дієґо Мартінес Барріо, доручив сьогодні каталянському лівому республиканцеві, Пі Сунерові, створити новий республиканський уряд на вигнанні. Сунер, який перебуває тепер в Лондоні, дістав цю пропозиції після того, як її відкинув попередній премієр Хозе Хіраль.

АРАБИ В ПАЛЕСТИНІ УБИЛИ 4 ЖИДІВ І 10 ВАЖКО ПОРАНИЛИ.

Єрусалим, 10 серпня. — Група людей в арабських одягах убила сьогодні в одній каварні в Тель Авів 4 жидів і 10 важко поранила. Араби почали бійну без будьякої безпосередньої причини, стріляючи з короткої зброї та закидуючи каварню ручними ґранатами. Вважають, що це були члени розпущеної недавно арабської військової організації, а замах виконано у відплату за напад жидівських терористів на одну арабську каварню.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЬ ПОЛЕТІВ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ІНДОНЕЗЦЯМИ.

Батавія, Джава, 11 серпня (АП). — Американський ґенеральний консуль в Батавії, Волтир А. Фут, відлетів сьогодні військовим літаком до столиці Індонезької республики, у звязку з американською пропозицією посередничати в переговорах між індонезцями й голяндцями. Консуль дістав від індонезького премієра запрошення та запевнення, що його „радо привітають".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДБУДОВА ЕВРОПИ, ЧИ НІМЕЧЧИНИ?

Конференція англо-американська, скликана до Вашингтону на 12 серпня має вирішити дуже важне питання, яке скристалізувалося вже після проголошення Пляну Маршала. Це питання просто таке: Чи Плян Маршала змагає до відбудови Европи, чи до відбудови Німеччини? Воно звучить дивно, коли взяти під увагу, що на конференції 16 держав у Парижі виразно заявили, що докищо Німеччини не приймають до держав, які плянують економічну відбудову Европи. Отже на цій конференції такого питання не було.

Воно зродилося щойни тоді, коли після покінчення паризької конференції Америка оприлюднила цілковиту зміну у своїй господарці в Німеччині. Зміна полягає в тому, щоб Німеччину перемінити на промислову країну і зробити з неї самовистарчальну одиницю.

Щоб уможливити американському урядові зміну дотеперішнього пляну німецької господарки, американські кореспонденти почали надсилати з Европи просто алярмуючі вісті про небезпеку голоду в Німеччині, а з тим і про небезпеку пошесних недуг. Як аргументів уживали кореспонденти різних статистичних цифр. Отже виказували, що конференція в Потсдамі не вміла передбачити дійсного перенаселення Німеччини, бо тоді говорено лише про шість з половиною мільйонів німців, які мали бути переселені з німецьких земель, що їх признано Польщі й Чехословаччині, а тепер показується, що це число подвоїлося, бо зросло до 12,000,000 репатрійованих німців.

Впарі з таким зростом репатріяції, як виказують кореспонденти, зростає смертність між людьми. Так напр. у Баварії вмирає 16 людей на тисячку давнього населення, а 18 людей на тисячку репатрійованих німців.

Такі вісті мусіли мати теж і відповідний вплив на уряд та на населення Америки, й звідси почалася акція за допомогу німцям через висилку харчових пачок організації Каре. З кінцем липня звідомлено, що впродовж 13 місяців вислано з Америки понад 13,000,000 харчових пачок Каре від кревних і знайомих, загальної містоти 100,000,000 фунтів. Все те в додатку до отих мільйонів, що їх платить на утримання німців американський уряд з грошей американських податковців.

Виходить, що попри американський уряд ще якісь інші впливові чинники підготовляли наперед американське населення на зміну американського пляну господарки в Німеччині. Одначе з хвилиною проголошення заяви департаменту стейту, що Німеччину треба відбудувати на підставі засад самовистарчальности, мимохіть виринуло питання: Чи наперед відбудувати Европу, а потім Німеччину, чи навпаки, наперед Німеччину, а потім Европу? Відбудована Німеччина може знову стати загрозою Европи, як це вже показалося після першої світової війни. Саме з цього приводу прийшло до протесту Франції й Англії проти відбудови Німеччини. Протест поміг настільки, що Америка знову мусить переробляти пляни для Німеччини. Та безогляду на це, хто протест видвигає, конечним є, щоб усе людство стояло на сторожі безпеки перед новим наїздом з кожного боку.

Люди самі крадуть

Американський добробут, здається, аж розпирає; роботу має майже кожен, хто лише хоче працювати; біди нема, а злодійств повно. „У нас злодіїв нема, самі люди крадуть", кепкували собі старі люди на Україні. Тепер те саме можна завважати в Америці. Деякі щоденники, які займаються економічним — не моральним — питанням, поробили дивні спостереження на основі поліційних записок в малих і великих містах. Кажуть: є малі злодії, а є й великі злодії. Говорячи про великих злодіїв, вони не згадують нічого про те, що відкриває сенатська комісія, що досліджує воєнні контракти. Це речі загально звісні і їх кожен осуджує по своєму: з політичного боку, з воєнного замішання, з недогляду.

Злодійства, про які йде мова, прикладово такі: В містечку в стейті Омага у крамниці Вулворта, де продають предмети по 10 центів, забрав хлопець тузин діточих пеленок. В однім місті в стейті Пенсилвенії забрали вломники огнетривалу касу, в якій було замкнених $100,000 грішми. Загалом беруть люди все, що попаде під руки, вважаючи, що це нікого не обходить, що вони роблять.

Агент компанії, що обезпечає від злодійств, подає такі цифри: В 1945 році обезпеченеві компанії виплатили $18,000,000 як відшкодування за вкрадені предмети, які були обезпечені; минулого року вони виплатили вже $27,000,000 на поліси за вкрадені предмети, а біжучого року ця сума ще зросте. Досі за 1947 рік виплатили 50% більше ніж у тому самому часі в минулім році.

Агенція Еф Бі Ай у Вашингтоні, яка виключно займається відкриттям злочину, твердить, що в 1946 році було 45% більше крадежів ніж в 1945 у бизнесових підприємствах, а в отворених крамницях крадежі зросли на 34%. Ці спостереження походять з рекордів в 295 містах. Оце Федеральне Бюро Інвестиґацій довело до 16 присудів за злодійства в банках в 1946 р., а лише до місяця лютого в 1947 р. покарано злодіїв за крадіж в 33 банках.

Одначе не йде тут мова про крадіжі в банках, бо це спеціяльна справа, а йде про звичайні крадіжі, сповнювані пересічними людьми. В 1946 р. такі крадіжі виносили по $160 на придавленого чоловіка.

Наша газета майже не згадує про крадіжі, які записує щодня американська преса. Та коли б так записати лише незначну частину таких „неправильностей", можна б дивуватися родам крадежів. Ланцюхові крамниці виказують великі шкоди з „забирання" річей. Один харчовий „супермаркет" в Ню Йорку виказує втрату на 50% вищу в теперішнім році в порівнанні з минулим роком. Положення в таких крамницях стало таким грізним, що управа крамниці мусить тримати окремого кримінолога — не простого детектива, — щоб умів з поведінки людини вгадувати, чи вона краде товар, чи ні. Такі кримінологи оповідають дива про жінки-господині, які приходять на закупно товару, а які при цій нагоді „забирають" собі ще й те, чого не купили. Жінки, що пускаються на таке забирання, дійшли в своїй зручності до досконалости. Буває, що вони купують товар цілими пачками, а серед них сховають ще напр. коробку товщу, пляшку олію, мішочок муки, звій тоалетного паперу. Буває, що господиня приведе з собою дітей і їм передає забрані річи в кишені чи під одяг. Бо що то шкодить впхнути бляшанку риби „туна"? Це ж маленьке, а коштує, коштує! А ще як смакує!?

А що говорити вже про прислугу й службовців: Працює жінка при чищенні кімнат в готелі, то „що то шкодить" узяти якийсь ручник, пошевку, ба, й простирало! Робітник у фабриці не може вийти з роботи, коли він працює при предметах консумції, щоб не взяти собі щось домів; продавець у крамниці не вдоволеться, щоб прожити самому в день, але треба ще щось взяти „на память"; візник, якому підприємство доручує сколектувати гроші за відвезений товар, мусить природнити собі „збоку" тільки, що стало б ще в митнім уряді заправила багатіє, коли йде поміж люди; бартендер часто перебирає від господаря його бизнес, бо господар самий не стоїть за барою і не обслуговує гостей; навіть візник в омнібусі, який збирає гроші від гостей, часто кидає один никел у скриньку, а другий у свою кишеню...

„Що криється за тим усім" — запитав один репортер поліційного урядовця.

Відповідь така: Кошти життєві йдуть вгору швидше, ніж приходить підвишка робітничої заплати; друге: люди, призвичаєні до більшої платні під час війни за добру працю, пішли на малий спочинок по війні, доки стало грошей. Коли їх не стало, треба було піти до роботи. Та хто привик до „спочинку", хоче ще й тепер спочивати, отже пробує за короткий час праці не лише заробити, але ще й „приробити" тільки, щоб можна було знову спочати.

Крім того замітна ще така відповідь одного банкового урядовця, який має до діла з банковими чеками, на котрі немає покриття: Підчас війни чоловік діставав добру платню навіть, як робота не була тяжка; тоді мусів кожен працювати і роботою ніхто не журився. По війні прийшло часом хвилеве безробіття; чоловік, боячися, щоб не остався без грошей на випадок, коли втратить роботу, пускає фалшивий чек, щоб все таки мати готівку на запас.

Виходить, що крадіж залежить часто від психічного наставлення, а не з біди або із злочинного нахилу. Психічним наставленням можна теж розвязати і мальверзації при наданні воєнних контрактів, про які тепер тільки пишеться з нагоди слідства в сенатській комісії. Та виринає питання: Як цьому запобігти?

Микола Чубатий.

Поняття національности в Україні в першій половині 17-го століття.

Період релігійної боротьби в Україні по Берестейській Унії інтересний не тільки з огляду на релігійний антагонізм прихильників та противників релігійного обєднання з Римом, він інтересний також з огляду на висування в цій релігійній боротьбі національного чинника. Нині є майже певним, що загадочний та історичною наукою до нині невповні висвітлений перехід князя Константина Острожського з табору прихильного церковному обєднанню в табор його найзавзятіших противників дається вияснити тільки національними причинами.

Відомо ж, що перші розмови в справі церковної унії з єзуїтом Антоніо Поссевіном розпочав сам князь Острожський. Він видвигнув Іпатія Потія, каштеляна та сенатора на владику Володимира Волинського так само на це, щоб в його руки вложити дальше ведення тої справи. Чому князь Острожський напередодні виїзду владик Потія та Терлецького до Риму перекинувся на завзятого та непримиримого противника задуманого обєднання, причини треба шукати в його переконаннях, що так переводжене церковне обєднання, як його вів єпископ Кирило Терлецький поза собором української церкви, не забезпечить прав української церкви і тому розпочав боротьбу проти переводження церковного обєднання поза собором.

Сумніви у князя Острожського викликувала недавна політична унія в Любліні (1569). Острожський її навіть попирав, маючи надію, що Польща дотримає обіцянок українським землям в межах Корони дати самоуправу. Польща кілька років пізніше цю приречення зломила, отже князь Острожський, попікшися на горячім, став дмухати — як кажуть — й на холодне. Він хотів обєднання релігійного переведеного на соборі при солідних гарантіях старих прав української церкви.

Тим чином опозиція Острожського мала радше характер національний, ніж стисло релігійний. Річ природна, що серед боротьби одного табору проти другого одні одним закидали примахи національної природи. Не диво, що серед полеміки мусіло кристалізуватися поняття національности, себто які промахи та проти чого робив противник.

Коли мова про промахи протинаціональні, звичайно не треба їх брати нинішним поняттям, що йшло тоді про державну самостійність України. Про це тоді й мови не було, а так само православні з князем Острожським у проводі як теж уніяти були льояльними горожанами Річипосполитої. Під національністю розуміли вони патріотизм супроти своєї землі та супроти своєї церкви зберігати її східний та український характер.

Закиди православних під адресою уніятів, що вони непевні під національним оглядом побуджували ще більше провідників уніятів, як митрополита Іпанія Потія берегти чистоту східного обряду та українсько-словянську мову в церкві та в своїх писаннях. Його наслідник митрополит Рутський таки виразно поручав своїм питомцям в Римі вивчувати пильно мову церковнословянську та обряд. „Нехай знають — писав він — що Ви є добрими русинами".

Та побіч тих, що так скажемо, другорядних признак приналежности до української нації, були признаки першорядні, а саме патріотизм супроти української землі, яка в межах Річипосполитої не повинна бути затрачувати характеру Руси навіть по вплученню тих земель до Польщі. Тому поняття національности звязане з територією українських земель, званих тоді Руссю. Більшість тих земель ще донедавна, себто до Люблинської Унії (1569), мала свої територіяльні статути так звані Земські Устави. Зберегти ці конституційні хартії українських земель — це був головний патріотизм.

Галичина, прилучена до Польщі двіста років скорше, довший час мала навіть характер окремої держави з власною валютою та з власним гербом. В 15 ст. Польща це все покасувала й запровадила т. зв. польське право на місце давного „Руського Права" (Юс Рутенікале). Одначе все таки ця провінція Польщі звалася Руссю і мешканці її називали себе Русинами. В той спосіб українська національність проявлялася в підтримуванню, окремого характеру українських земель їтих давних і тих недавно прилучених до Польщі.

Так серед розгару релігійно-національної боротьби кристалізувалося само поняття української національности, що таки в тім самім часі діждалося дефініції від найбільше талановитої людини тої епохи, від Мелетія Смотрицького.

Мелетій Смотрицький в першій половині свого життя завзятий противник унії, а в другій частині жарливий її прихильник, видів, що національности не можна ідентифікувати з приналежністю до української православної чи до уніятської церкви, бо люди переходили з одного табору до другого, але українцями лишалися. Друге, він на власні очі подорожуючи по широкім світі бачив неукраїнських православних як теж католиків східного обряду неукраїнців. Тому його поняття національности приймає характер політично-територіяльний. Українцем, по думці Смотрицького є той, що уроджений та звязаний з українською землею, боронить її прав та її привілеїв.

Поняття національности, одну із важких проблем новочасної соціології, розвязує Мелетій Смотрицький майже в дусі новочасного розуміння нації, а саме в дусі територіяльного розуміння національности. По переконанню М. Смотрицького може бути русином православний, уніят а навіть римо-католик, коли він почуває себе звязаним з українською землею та боронить її старих прав. Тим способом українцем в розумінню Смотрицького могли теж бути навіть кольоністи зі західної Польщі в Україні, коли вони почували себе на постійно звязаними з українською землею, її полюбили та її старих прав боронили.

Історія тих часів дійсно знає таких польських шляхтичів, що живучи в Галичині або як тоді казали на Руси, називали себе урядово „Русинами", себто в розумінні територіяльнім вважали себе українцями, дарма, що вони мали польське шляхецтво або так званий індиґенат.

Для шляхтичів про їх національну приналежність рішав саме індиґенат, себто шляхоцтво. В Україні з браку окремого українського індиґенату руської землі вязали приналежність до тої землі рішала про українську національну приналежність. Річ природна, що Мелетій Смотрицький ставлячи таке поняття нації, яке приблизно вже за наших часів поставив відомий письменник та історик Вячеслав Липинський, наблизився до політичного розуміння нації.

З нагоди недавного ювилею 300-ліття смерти митрополита Петра Могили порушена була справа його національної приналежности. Немає сумніву, що митрополит київський Петро Могила, маючи державну та

(Докінчення на 3 стор.).

1)

Тому, хто сказав світові правду, — Вилємові БУЛІТОВІ — присвячую цей жмуток спогадів. АВТОР.

ПЕРЕДМОВА.

На міжнародних конференціях виносяться постанови про повернення нас на батьківщину. Велику кількість людей позбавляють опіки, прирікаючи на голод та злидні, але сотні тисяч всеж не їдуть, воліючи краще померти. Рятуючись від „батьківщини", у Кемптені й Фюсені матері з дітьми на руках стрибали з вікон пятого поверху.

Для більшости чужинців це і далі лишається незрозумілим. Щоб утримати їх у незнанні, прикладається великих зусиль; використовують радіо й пресу, малі й великі трибуни.

Ми — живі документи обвинувачення і тому нас хочуть позбутись. Тому у боротьбі з нами дозволено все. Цим пояснюється й раптова любов до скринінгів, що спалахнула у деяких працівників УНРРА: їм так наказано і тому вони не соромляться бити з-за рогу.

Нам зрозуміла однодушність Політа й ПІКА, Тореза й Толіятті, Ракоші й Дімітрова. Всі дороги ведуть до одного Риму, а зміну краєвидів на них ще й тепер не без успіху видають за зміну напряму самих доріг.

Я записав частину свого життя. Воно не є якесь особливе, а лише — типове для мільйонів підсовєтських людей. Навожу невелику частину фактів — лише тих, що проходили перед моїми очима, або я сам був їх невільним учасником.

Зрозумілі причини не дозволили мені навести всі прізвища, але наведені — не вигадані. Частина їх власників живуть і тепер так в СРСР, як і поза його межами, а частина загубилася в льохах НКВД та безкраїх просторах Сибіру.

Хочу щоби пізнали справжню ціну зрубаного на північ дерева, хліба, вирваного для закордону, з ротів голодних мільйонів.

Може „злочини" знищених підсовєтських людей дійдуть до свідомости й громадського сумління тих, хто комуністичний експеримент хоче повторити над власними співгромадянами.

Кращими у своєму житті днями я вважав би ті, колиб суд справді демократичної країни посадив нас на лаву підсудних а на прилюдному й для всіх відкритому процесі переслухав „злочини" мільйонів, що пішли на Голгофту.

Але такого суду бояться ті, хто намагається обвинувачувати нас без нас. Бояться довідатись голу правду й місцеві філії ВКП(б): вона для них не вигідна.

Я знаю ціну, що можу заплатити. Моєї видачі могли б домагатись. Моя дружина з малою дитиною лишилась там. Важка рука нововявлених „демократів" ніколи не знала жалю навіть до дітей.

Я не маю що втрачати. Режим, що тепер панує на моїй батьківщині, забрав усе, що можна забрати у людини: спокій, молодість, здоровя, волю. Цього йому мало. Він забрав життя численних мільйонів людей, піддавши їх тортурам.

З дня свого повстання комуністична влада вела і ніколи не припинить вести тихої, але нещадної й жорстокої війни, що кількість її жертв набагато перевищує кількість жертв усіх війн, що вела моя країна протягом своєї історії.

Перед тим мій нарід поставлений перед трагедією, якої не знає світ?

Чому дійсність моєї землі у двадцятому сторіччі сумніша від найчорніших фантазій? Це культура?

Говорять про мир, про ліквідацію почуття страху й злиднів, але чому ж досі так мало людей, що мали б мужність голосно сказати світові, як цього досягти, де центр світової лихоманки?

Здається інколи, що світ говорить, щоб сказане забути, а розум даний, щоб не розуміти найпростішого.

БУДНІ.

Народився є 1906 року на Полтавщині — сьомою дитиною в родині хлібороба.

Революція застала мене школярем.

Памятаю, як до села приїздили цивільні, збирали селян, промовляли. Пізніше їх замінили військові й цивільні, озброєні, часто з червоними стрічками на грудях. Ці кричали, вимахували руками чи зброєю. Казали це совєтська влада.

Інколи селом проходили, або залізницею їхали озброєні загони.

Одної ночі я прокинувся від галасу. Кілька озброєних, вдерлись до хати, вимагали горілки, сала, меду. Вперше били. Матері зламали двоє ребер. Батька заарештували, бо мав 33 гектари землі, був титарем у церкві. Довго я не розумів цього „злочину" батькового.

У його відсутності частішими стали нічні візити озброєних пяних, а з ними теж озброених місцевих криміналістів, що повернулися з вязниць.

Спочатку ми, діти, вночі втікали з дому, а потім з вечера розходились, шукаючи притулку на ніч. Повертаючись ранком до дому, ми бачили розбиті скрині, шафи, розкидану на підлозі одежу.

(Дальше буде).

Відбулась XII. Конференція УНО в Канаді

Зріст організації.

У днях 1, 2 і 3 серпня відбулась у Винипегу XII. Краева Конференція Українського Національного Обєднання Канади, Організації Українок Канади, Молодих Українських Націоналістів і Української Стрілецької Громади.

На конференцію прибуло звиж 150 делегатів і делегаток із провінцій: Квебек, Онтаріо, Манітоба, Саскачеван, Алберта й Брит. Колумбія.

Конференція відбувалась у Читальні Просвіти.

Предсідником на сесіях був Петро Божок із Гемилтону.

На Конференції розглянено всі важні справи, що торкаються діяльности організації й схвалено ряд резолюцій.

Організація має 136 льокалів.

Зо звіту голови Кр. Екзекутиви УНО слідувало, що всі повищі організації мають 136 льокалів у згаданих шістьох провінціях Канади із членством біля 22 тисяч осіб. У тому 10 льокалів створено продовж минулого ділового року.

Майно організації виносить 660,000 доларів. На нього складаються 23 домівки, парцелі під будову, інвентар і $200,000 готівки. Морґеджові зобовязання організації виносять звиж $75,000.

Продовж останнього півріччя організація збагатилась 5 новими домівками (вартості 220,000 дол.). Ці домівки набули філії УНО в Монтреалі ($65,000), Едмонтоні ($50,000), Винипегу, Ванкувері і Форт Віліямі (по $35,000 кожна).

Річні приходи організації продовж минулого року виносили $165,000, а видатки $113,000.

Члени УСГ в Канадійському Легіоні.

Е. Василишин, голова Головної Управи УСГ, звітував, що багато членів УСГ належать до відділів Канадійського Легіону, а два Гуртки УСГ (Винипеґ і Торонто) прилучились до відділів Союзу Українських Канадійських Ветеранів, що входять до Канадійського Легіону.

У часі війни члени шістьох Ґуртків УСГ (Винипеґ, Монтреал, Торонто, Ст. Кетеринс, Едмонтон і Содбури) належали до канадійської резервової армії.

Звіт ОУК здавала голова М. Ґуляй, секретарка Е. Ситник і фін. секретарка О. Семака.

Про діяльність МУН звітував В. Гладун, містоголова Кр. Референтури, секретарка А. Мисик, фін. секр. Г. Хам, звязкова М. Попович із Клівленд, Огайо та організатор М. Орихівський. Цей зазначив, що продовж року влаштував концерти-кавалькади в 14 канадійських містах.

Нові Екзекутиви Організації.

Головою нововибраної Кр. Екзекутиви знова вибрано інж. Вол. Коссара, містоголовою В. Гультая з Торонт, секретарем Е. Тарновецького, скарбником Е. Василишина, членом П. Божка з Гемилтону. Контрольна Комісія: В. Гірняк із Торонта, Т. Дудар із Ванкуверу, Л. Вовк із Саскатуну, М. Коваль і П. Семака з Винипегу.

До нової Центральної Управи ОУК вибрані: Анна Тарновецька — голова, Ольга Стебницька — містоголова, Е. Ситник — секретарка, О. Семака — скарбник, Анна Василишин — членка ЦУ — всі з Винипегу. Контрольна Комісія: С. Савчук із Торонта, Я. Яворська з Виндсору, К. Гладун із Форт Віліям, С. Маценко і В. Кухта з Винипегу.

У склад Головної Управи УСГ ввійшли:

Богдан Зелений із Виндсору — голова, Евстахій Василишин із Винипегу — містоголова, інж. Василь Топольницький — секретар, Теодор Тарасюк із Винипегу — скарбник, ред. Михайло Погорецький — член ГУ. Контрольна Комісія: Ст. Теребуш із Торонта, В. Калин із Форт Віліям і Й. Нецкар із Винипегу.

До Кр. Референтури МУН вибрані: Василь Гладун із Винипегу — голова, Павло Юзик із Саскатуну — І. містоголова, Караль Підзамецький з Торонта — II. містоголова, Анна Мисик — секретар, Галя Хам — скарбник, Петро Гладун — член КР, Звязкові: Маруся Попович і Й. Яросевич із ЗДА. Вол. Романів — ред. сторінки Мун, М. Орихівський — організатор, Контрольна Комісія: Т. Цірка, О. Поворозник, М. Копичанська, Т. Косіковський, І. Щепанська.

Управа Одноцентового Фонду: проф. Т. К. Павличенко з Саскатуну — голова, Евстахій Василишин із Винипегу — містоголова, Дмитро Ріпак із Транскони — секретар, Пилип Семака з Винипегу — скарбник, Степан Теребуш із Торонта — член ОУФ. Контрольна Комісія: д-р Ів. Ґуляй, Н. Буковський (Саскатун) та інж. Василь Топольницький.

(„Новий Шлях").

ЗУСТРІЧ МИТРОПОЛИТА ГРИГОРІЯ З ЄПИСКОПОМ АНТОНІЄМ.

Ню Йорк, 9. серпня. „Новое Русское Слово" подає з офіціяльних джерел Російської Православної Церкви в Північній Америці, що в четвер, 7. серпня, в Ню Йорку відбулася зустріч уповноваженого митрополита Теофіля, Монтреальського і Східно-Канадського єпископа Антонія з Ленінградським і Новгородським митрополитом Григорієм. Єпископ Антоній мав тільки передати митрополиту Григорієві рішення Клівлендського Собору про автономію Російської Православної Церкви в Північній Америці.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Російська православна церква в Америці проти большевиків

Митрополит Теофіль відмовляється від зустрічі з митр. Григорієм. Архиепископ Олексій—чекіст

Ню Йорк, 8. серпня. Сьогоднішнє місцеве „Новое Русское Слово" подає таку інформацію зі Сан Франсиско:

„З цілком достовірного джерела довідуємося, що Митрополит Теофіль не зустрінеться і не вступить в жодні переговори з патріяршим післанцем митрополитом Григорієм. Рішення митрополита в цій справі є незмінне.

„Це потверджується незвичайно різки словом владики по адресі митрополита Григорія і архиепископа Олексія, виголошеним минулої неділі після богослуження в місцевому соборі Тройці.

„Під кінець богослуження митрополит Теофіль вийшов на амвону та звернувся до приявних в храмі вірних з проповіддю, осуджуючи тих, які „іменем Христа намагаються зруйнувати мирну побудову Російської Православної Церкви в Америці".

„Церковний корабель в цій країні — говорив владика — має свого капітана і свою залогу, які знають, як повести його через бурхливе море. А особи, які приїжджають тут з різних сторін та намагаються накинути нам свої порядки і перебудувати уклад нашого життя, створений на свій лад протягом багатьох десятків років, намарно заходяться...

„Ви цілком певно всі чули і читали — говорив митрополит Теофіль — про те, що сюди приїхав якийсь архиерей. З цего святого місця заявляю вам, дорогі, що цей післанець трудився до нас, з метою нарушити біг нашого життя, знівечити мир, внести роздор і чвари...

„Попереджую вас — продовжував митрополит — що він буде оповідати вам про благоіснування Церкви в Росії, він буде говорити про те, як процвітають храми в Москві та буде вам описувати, як гарно там молиться нарід. Все це неправда! Це брехня! Не піддавайтеся обманові тих брехунів! Церкви там не процвітають. Про те говорять ті, які звідтіль приїхали...

„Большевики, як були так і залишились негодяї! — кричав уже митрополит Теофіль. — Хай мене за це судять! Один морський офіцер, який був в Одесі, говорив, що архиепископ Олексій, який недавно був патріярши післанцем в Америку, це — чекіст!

„Жодного приставання, дорогі браття і сестри, не може бути з чекістами! Всі, хто любить нашу Святу Церкву, повинні залишитись вірними Північно-Американській митрополичій окрузі та її керівникам!" — закінчив свою проповідь митрополит Теофіль, згідно з інформаціями нюйорського „Нового Русского Слова".

Прикладна праця балтійських допомогових комітетів в Америці

Університет балтійських скитальців має бути перенесений до Кводі Виледж в стейті Мейн.

Недавно ми подали обширну інфорацію про успіх американських сербів, які відбули в Шикаґо „всесербський конгрес" та вибрали сербське закордонне представництво, що має обороняти і заступати інтереси сербського народу закордоном, як довго поневолена його країна. Про подібний великий успіх, хоча і в іншій ділянці, тим разом американських литовців, естонців і лотишів довідуємося з Ню Йорк Таймс-у з дня 8 серпня.

Йде про плян перенести зі скитальщини з Німеччини до Америки цілий т. зв. Балтійський Унівеситет, з усіми факультетами, учительським складом та студентами. Цей університет був оснований в травні 1945 року в таборі переміщених осіб в Піннебурґ, біля Гамбурґу в Німеччині та нараховує 1,900 студентів-скитальників литовського, лотишського і естонського походження. На ньому викладає понад 100 професорів, майже всі з яких перед війною були професорами університетів в окупованих сьогодні большевиками згаданих трьох балтійських країнах. Університет має медичний, правничий, філософічний, лісовий та економічний факультети. В цьому році університет вже мав би випустити перших 150 дипломованих спеціялістів в згаданих ділянках науки.

Університет майже в цілости залежить від балтійських допомогових комітеті в Америці. Для допомоги і вдержання цего університету Литовський Допомоговий Фонд разом з Лотишським і Литовським Допомоговими Комітетами в Америці були зорганізували окремий комітет, завданням якого була власне допомога згаданому університетові, в грошах та научних приборах і научному виряді. В тій цілі було зорганізовано відповідну допомогу теж з боку американських учбових заведень і організацій. В тому то часі виринула теж думка перенести цілий університет з професорами і студентами до Злучених Держав.

Університет мав би бути перенесений до Кводі Виледж в стейті Мейн. Діло в тому, що місто Кводі Виледж зачали свого часу будувати коштом мільйона долярів Пасамакводі в Іспорт, Ме., для використання припливу і відпливу моря для електричної енергії. Опісля залишено проект і тепер Кводі Виледж є на продаж, як зайва власність. Згідно з повідомленням місцевого бюра Адміністрації Военного Майна в Бостоні, президент Злученого Литовського Допомогового Комітету, д-р Джозеф Конціюс, звернувся тепер з пропозицією купити цю місцевість, в якій свого часу мешкало 4,000 робітників, що працювали над здійсненням проекту. Окрему заохоту до цеї акції дала американсько-балтійським допомоговим організаціям стейтова леґіслятура ухвалою резолюції про допущення балтійців до стейту.

В Кводі Виледж, в цьому „опущеному місті", є 120 модерних доів, два доми з апартаментами для 40 родин, спальня на 250 ліжок та велика лікарня. Крім того є електростація, шість товарових магазинів, адміністраційний будинок, приватний аеродром і т. п.

Згадані балтійські Допомогові Комітети приготовляються заплатити повну належність за перевіз, харч та повне удержання 2,000 студентів і професорів. Екзекутивний директор литовського допомогового фонду, д-р Дж. Б. Лаука, заявив: „Ми бажали б вдержати ніверситету в Кводі щонайменше до часу, доки всі балтійські країни знову будуть вільні і незалежні. Його студенти і факультети не можуть вернутися до своїх країн, як довго вони є під пануванням Росії".

Повідомлення може бути з черги прикладом мудрої і тим самим успішної праці американсько-балтійських Допомогових Комітетіт.

УМЕР ГЕН. А. І. ДЕНІКІН.

Ню Йорк, 9. серпня. „Новое Русское Слово" в сьогоднішньому виданні повідомляє, що в четвер, 7. серпня, в домі Бобикових в стейті Мішіґен, умер на серцеву недугу ген. А. І. Денікін. Він жив в Ню Йорку і до Бобикових виїхав разом з жінкою на відпочинок тиждень тому.

Імя ген. Денікіна, співорганізатора і опісля головнокомандуючого т. зв. Російською Добровольчою Армією (білогвардійців), відоме теж з історії українських визвольних змагань під час і після першої світової війни, та з його боротьби проти українських військ в обороні царської „єдіной, неділімой" російської імперії.

Після розгрому його військ большевиками під Воронніжом і Орлом в 1920 році, Денікін переправив рештки своєї армії союзницькими кораблями з Новоросійська на Крим та, передавши командування ген. Врангелю, сам еміґрував до Парижа, де й прожив до 1945 р., займаючись головно літературною працею. З кінцем 1945 р. він переїхав до Ню Йорку.

ЩО ПИШУТЬ?

ЗГАДУЄ ПРО ДОБРОМИЛЬ.

З листа з табору в Німеччині до рідні в стейті Ню Джерзі:

Може Вам ніхто не писав про те, що ділялося в нашій околиці під час війни. Я виїхав з Добромиля в 1941 і від тоді йде бурхливе життя. Як би не поміч УНРРА, то не знати, як би я був міг втриматися при житті. Тепер відносини зміняються і не знаємо, що з нами буде.

Від рідні і знайомих з дому нема ніяких вістей, бо в околиці Добромиля всі села спалені, а теж і згоріло само місто. Нема вже Боневич, ні Гучка, ні Княжеполя й Мілови. Це все зробили наші сусіди, котрі загарбавши наше добро, ще хочуть винищити наш нарід.

—o—

НАШУ ЗЕМЛЮ ЛЮБЛЯТЬ, А НАС НІ!

З листа з табору в Німеччині до родини в Дітройті.

Чуємо від декого закиди, чому то ми не їдемо до дому і чому сидимо в Німеччині? Багато наих братів за океаном так нам докучають. Але ми не можемо їхати до дому і ніколи не поїдемо, доки наш ворог не забереться з нашої рідної землі. Там у Вас за океаном червоні пташки співають, але не вірте їм і не слухайте їх, бо ми їх дуже добре знаємо. Ми знаємо, чим то большевик пахне. Вони були в нас, в бобрецькім повіті два роки в самій Бібрці замордували 214 людей. Одним словом: який ґерманець, такий большевик, який чорт, такий дідько. Вони нашу землю люблять, але нас ні. Зазначую, що краща геройська смерть ніж ганебне життя і радше згинемо, а не поїдемо під большевика!...

Поняття національности в Україні в першій половині 17-го століття

(Докінчення зі стор. 2-гої)

шляхоцьку приналежність до Молдавії, не був українцем у тогочасному розумінню національности, але молдовином. Поселюючися на постійне в Україні та ще й пізніше звязуючись своїм урядом з українською землею, ставав українцем в такому розумінню як його розумів Мелетей Смотрицький.

Споріднення родини Могилів з шляхоцькими родами в Галичині не говорить нічого про його попередну національність, як теж сама назва Могила. Відомо, що Молдавія стала тоді під сильним впливом української культури а румунська мова кишить від українських слів.

Як довго український елемент чувся певним на рідній землі, так довго він принимав очеркнення української національної приналежности територіяльним підходом до справи нації. Поняття етнічної приналежности як основи національної приналежности, це розуміння нації з часів, коли український нарід, випираний з рідних земель, був приневолений заняти оборонну позицію супроти наступу польщини. Тоді русином був той, хто в першу чергу був східного обряду, хто етнічно чи обрядово був звязаний з українською масою, чий батько, мати чи друга родина були східного обряду, ходили до церкви. Аматорський підхід до історії склонний це пізніше розуміння національности в Україні переносити на старі часи часи Могили, Острожського та Смотрицького, одначе основні історичні студії виказують, що кожна епоха нашого минулого мала своє розуміння національної приналежности.

Українські сироти в Америці

3)

(Продовження списка).

21. **Новосільський** Іван Андрей, син Миколи й Йосифи Луцької, уродився дня 14-го грудня 1929 р. в Білині Великій, пов. Дрогобич. Закінчив народню школу, та 3 кляси гімназіяльні в Дрогобичі. Дня 10-го червня 1944 р. забрали його німці до Сідня на роботу, де перебував аж до 3 березня 1945. Звідтіля перевезли його до Вольферн у Штаєр, де остався аж до 6 січня 1946 р. Опісля перенісся до табору де перебував аж до 20 вересня 1946. Дня 7 жовтня 1946 р. виїхав до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 30 грудня 1946 р.

22. **Оліщук** Іван, син Віктора й Олени, уродився дня 4. грудня 1931 р. в с. Теляче, повв. Підгайці. Покінчив 5 кляс народньої школи. В 1944 р. забрали його німці до Німеччини де працював на полі. Прийшов до Семинаря в Стемфорді 30. квітня 1947 р.

23. **Пагулець** Микола, син Михайла й Марії Біжик, уродився дня 19. серпня 1931 р. в Бібрці, пов. Турка. В' Галичині не ходив до школи, а в Німеччині покінчив 2 кляси народньої школи. В 1942 р. забрано його до Німеччини, де перебував аж до капітуляції. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 3. квітня 1947 р.

24. **Перепічка** Микола, прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 17. лютня 1947. Дня 2. червня 1947 р. пішов до праці до: Mr. Theodore Macelluch: 130 Lafayette St. Stamford, Conn.

25. **Плескун** Ярослав, син Василя й Марії Колісник, уродився дня 10. травня 1929 р. в Литвинові, пов. Підгайці. Покінчив 5 кляс народньої школи. В 1944 р. вивезено його до Німеччини де працював на ріллі. Дня 8 липня виїхав до Америки й прибув до Ню Йорку 17. липня 1947 р. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 24. липня 1947. Дня 27. липня 1947 виїхав до Ню Йорку й замешкав у п. Кресан Марія: 958 Hoe Avenue, Bronx, N. Y.

26. **Пристацький** прийшов до Семинаря дня 17. лютня 1947 р. Дня 1. червня 1947 р. виїхав до своєї тети під такою адресою: 227 Paker Avenue, Clifton, N. J.

27. **Рівний** Олександер, син Івана й Анни Андрусишин, уродився дня 25. квітня 1929 р. в Озерянах, пов. Бучач. Народню школу покінчив у Озерянах, до гімназії ходив у Чорткові де й покінчив 5 кляс. В Німеччині кудою його забрано на роботи зложив іспит зрілости в 1946 р. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 30. квітня 1947 р.

28. **Роман** Антін, син Івана й Марії Басараб, уродився дня 8. липня 1929 р. в Шард (Чехословаччина). Народню школу покінчив у Шарді, а гімназію в Хусті й Жжгороді. Іспит зрілости зложив у Празі 1946 р. Хемію студіював у Франкфурті в Німеччині, де закінчив перший семестр у шкільному році 1946/47. В 1944 вивезено його насильно до Німеччини, де працював аж до капітуляції. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 1. липня 1947 р.

29. **Саведчук** Ярослав, син Семена й Анни Гулик, уродився дня 30. березня 1930 р. в Угринові, пов. Станиславів. Покінчив 3 кляси народньої школи в Угринові. В 1942 р. забрано його до Німеччини й він працював у селянина. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 17 червня 1947 р. Дня 8. липня 1947 р. пішов працювати до: The Nutmeg; 109 Atlantic St., Stamford, Conn. А мешкати пішов до: Mr. Peckham; 25 Suburban Ave. Stamford, Conn. Дня 10. липня 1947 покинув працю й мешкання й поїхав дня 11. липня до Стемфорду, Н. И., на вакаційну оселю.

30. **Семків** Ярослав, син Ярослава й Марії Вовк, уродився дня 21. липня 1929 р. у Львові. Покінчив 5 кляс гімназіяльних, з них перші дві у Львові, третю в Братіславі на Словаччині, а 4 й 5 в Німеччині. Край опустив у 1943 р. а до Німеччини вивезено його в 1945 р. з Братіслави. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 17. червня 1947 р.

31. **Сенків** Зенон, син Йосифа й Теклі Волинюк, уродився дня 11. листопада 1929 р. в Сасові, пов. Золочів. Покінчив 6 кляс народньої школи. В 1944 р. забрали його німці на роботи до Німеччини. Зі Зальцбурга виїхав до Америки. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 25. січня 1947 р.

32. **Симирих** Василь, син Миколи й Марії Бойко, уродився 17. березня 1929 р. в Дубні. Покінчив 4 кляси народньої школи. В 1942 р. забрали його німці на роботи до Німеччини, де працював аж до капітуляції. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 25 січня 1947 р.

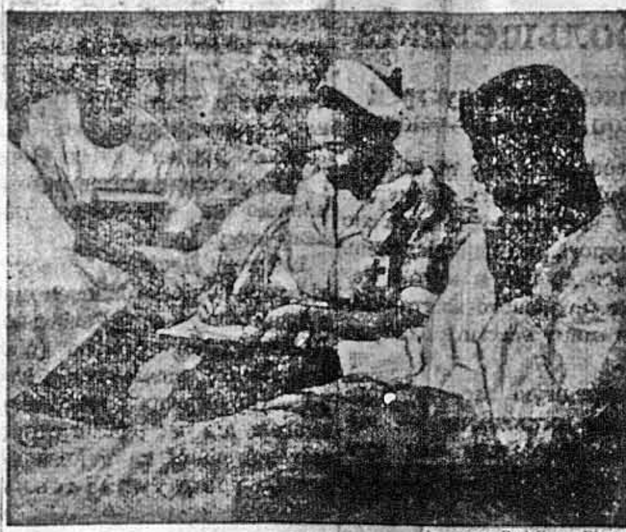
33. **Собчук** Іван, син Левисдава й Агрипіни Камінської, уродився дня 30. жовтня 1928 р. в Кремінці. Рік пізніше перенісся до Почаева де в 1941 р. покінчив 7 кляс советської десятирічки. В 1943 р. покінчив дворічну торговельну школу в Бродах. В роках 1943-44 відвідував третій рік трирічної торговельної школи у Львові. В 1944 р. забрано його на роботи до Німеччини. В 1946 р. покінчив 6 кляс Укр. Прив. Реальної Гімназії в Зальцбургу. Того самого року відвідував 8 клясу й зложив іспит зрілости в приспішеному часі. Прийшов до Семинаря в Стемфорді дня 30. грудня 1946 р. Дня 24 лютня 1947 р. виїхав до Ню Йорку. Зараз мешкає: Mr. John Sobchuk 53-38 62nd St. Maspeth, L. I., N. Y.

За інформаціями в справі адоптації поодиноких сиріт чи в справі відповідно для їх молодечого віку затруднення просимо звертатись безпосередньо на адресу:

UKRAINIAN CATHOLIC COMMITTEE FOR REFUGEES,
161 Glenbrook Road, Stamford, Conn.

(Дальше буде).

PART-TIME SECRETARY

American Red Cross Photo
A Red Cross Gray Lady helps two hospitalized veterans catch up on their letters home.

Питання й відповіді про натуралізацію й іміграції

Питання: Я живу в цій країні вже сорок років, але не можу пригадати точно день мого приїзду та яким саме пароплавом приїхав. Хотів би дістати громадянство, але не знаю що маю для того робити. Можете порадити мені?

Відповідь: Ви можете дістати право бути натуралізованим громадянином якщо: 1) зможете доказати, що приїхали до Злучених Держав до 1. липня 1924 року; 2) відтоді стало жили в цій країні; 3) можете доказати, що ви є порядна, моральна особа; 4) та якщо ви не підлягаєте депортації.

Якщо ви можете виконати ці вимоги, маєте написати до найближчого офісу державного Бюра Іміграції та Натуралізації й просити в них аплікацій для „Посвідчення Законного Приїзду, форма „Ен—105". Коли ця аплікація буде принята, вас запишуть до „Регистраційного Рекорду" й видадуть вам „Посвідчення Законного Приїзду". Отримавши його, треба виповнити прохання на перші папери. Оплата за „Посвідчення Законного Приїзду" виносить вісімнадцять долярів. Суля ця посвідка буде доказом, що ваш стриечний брат не стане тягарем громади по своїм приїзді сюди.

Питання: Мій стриечний брат, що живе тепер у Франції, хоче переїхати до цієї країни та заняти працю управителя фарми. Він є фахівцем в тій ділянці. Що він має робити, які кроки прийняти в тій справі?

Відповідь: Якщо ваш стриечний брат є фаховим агрономом, що скінчив відповідний курс в університеті, або здобув фах на практиці управляючи фармою, він може звернутися за квотною візою по першенству. Якщо йому пропонують тут саме таку працю, він повинен дістати від свого будучого працедавця — власника фарми — копію контракту та подати її до Американського Консуля. Для кон-

Як стати громадянином Злучених Держав.

Загальна Рада Американської Єдности видає брошуру на 95 сторінок під назвою „Як Стати Громадянином Злучених Держав". Авторами брошури є: Маріян Шибсби та Рід Луїс. В брошурі подано докладні, найновіші інформації про кожний крок натуралізаційного процесу. Крім того є там 131 спеціяльних питань та відповідей для тих, хто готовиться до іспиту, а також Конституція Злучених Держав. Ціна одного примірника — 35 центів. Крім того Загальна Рада має мімеографовані брошури в мовах: італійсько - англійській, польсько-англійській та еспанськійанглійській. В них подано під сумок натуралізаційних вимог та 31 питань та відповідей. Ціна так само 35 центів за примірник. Замовлення, разом з оплатою, чи поштовими марками, чи моні-ордером треба посилати на адресу: Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, N. Y.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

10,935 Стеткевич Омеляна від Стеткевич Маркіяна.

10,936 Просить о афідавіт: Стефанюк Іван, літ 40, кравець з с. Ляськович (Золочів) з жоною з дому Жмінка з с. Стрептів (Жмінка Струмилова).

10,937 Гузиляк Дмитра, Лостовський Івана з с. Вислок Гор. (Сянік) від Сопінка Василя.

10,938 До рідних і знакомих від Тупепа Івана з с. Скваряви (Золочів).

10,939 Шутак Марії, Пилипа і Розалії з с. Мигова від Кучик Параски.

10,940 Блашко Марії (Амброза) від Лех Льва.

10,941 Шозда Івана з с. Плешиків (Перемишляни) від Завацька Антоніни.

10,942 Легдан Івана з с. Смерека (Лісько) від Легдан Івана.

10,943 До рідних і знакомих від Фроляк Олени (Берлад) з с. Видинів (Снятин).

10,944 Наумяк Миколи з Дрогобича від Наумяк Віталія.

10,945 Шукаю інтелігентну, доброго серця та лагідної вдачі вдовицю, яка рішалася б забрати мене, 47-літнього вдівця з 15-літньою донечкою до себе — Микола Кохан.

10,946 Гасюк Ілька з с. Михнівець (Турка) від Гасюк Павла.

10,947 Неродик Максима з с. Городок (Ковель) від Неродик Павла.

10,948 Головінський Ілька і Володимира від Головінський Евстахія.

10,949 Любезний Івана, Бойчук Якова з с. Журавенка (Рогатин) від Любезний Михайла.

10,950 Крупська Марії (Грибовська) зі Снятина від Слободян Івана.

10,951 Кібюк Івана, Палагнюк Дмитра від Кібюк Степана з с. Устечко (Заліщики).

10,952 Басіста Елисавети, Українець Маріци, Миленький Єлиці від Ілащук Ілька з с. Рогізно (Чернівці).

10,953 До рідних і знакомих від Чубатий Тараса з с. Юнашків (Рогатин).

10,954 До рідних і знакомих від Сайкевич Олекси з с. Немилів (Радехів)

10,955 Данилюк Василини від Кучерка Параски з с. Хотимир (Товмач).

10,958 Винничок Евгена, Богуш Францішки і Іванни, Скоренький Евгена, Дударів Михайла і Петра з с. Варвариниці (Теребовля) від Винничок Михайла.

10,959 До рідних і знакомих від Баран Михайла з с. Рай (Бережани).

10,960 Манько Мелані, Синькусь Василя, Лінард Івана з с. Витків Новий (Радехів) від Манько Конрада.

10,961 Воронивич Евстахія з Підгаєць, Кіт Івана, Василя і Степана від Танчак Гриця.

10,962 Сімінтковська Йосифи і Володислава від Гупта Наталії (Младенець) з Ковля.

10,963 Росцінська Анни, Цьоц Катерини, Кулацька Анни від Кулацька Анни з с. Лобізва (Лісько).

10,964 Кондуп з Дубна, Куян Йосифа і Анни, Голутак Івана від Куян Олександра.

10,965 До родини пок. Ревуцька Марії від Костецький Андрія з с. Вишатичі (Перемишль).

10,966 Каспрак Оришки і Агафії від Олійник Івана з Германова.

10,967 Семанчук Михайла від Семанчук Степана з с. Воля Ниж. (Коросно).

10,968 Топольницький Івана і Миколи, Паславський Михайла від Шостак Василя.

10,969 Музичин Федя і Миколи, Паньків Насті з с. Берлоги (Калуш) від Музичин Петра.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОШУКУЮТЬ

О. Петро Смик, просить своїх парохіян із Жовчева і Данильча відізватися: Писати: Rev. P. Smyk Rosenstr. 25, Fürth, Bavaria, Germany, U. S. Zone.

МАРІЯ ЯЦИНИЧ, дочка Юрка Яциннча, з села Лодина, повіт Лісько, пошукує своїх **СТРИКІВ**, котрі від довшого часу перебувають в Америці. Хто би знав їх адресу, або вони самі, прошу зголоситись на адресу:
JOSEPH LYTWYN,
801 — 20th St., Ambridge, Pa.

ІВАН ЗАХАРКО родом з села Військa, пов. Добромиль, зараз повинен бути в Филадельфії.

ПЕЛЯГІЯ ГИЧКА з села Військa, пов. Добромиль, не знаю назвища по її мужу, повинна бути у Вілмінґтон.

ІВАН БЕНЦЬКИЙ з села Військa, пов. Добромиль, здається також у Вілмінґтон.

Пошукує за ними їх кревнячка **СТЕФАНІЯ КУЧЕРЕНЬКО** з дому **МАЛИЦЬКА**, з села Військa. По ближчі інформації прошу зголошуватись на адресу:
WM. RASIAK,
68 EAST 97th STREET,
NEW YORK 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Укр. Нар. Дому, відділ 316 відбудуться в четвер, 14 серпня в Товариськім Домі 931 Джозеф Еню в годині 8. вечір. Просяться усіх членів прибути на означений час. — Н. Кумій, предс.; М. Пиртя, фін. секр.; П. Ковтун, кас.; В. Івашків, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 1661. Непогамована лють.

Коли Джена завважала, що її чоловік не пізнає, вона відвернулася лицем із розбитим серцем.

„Ходи до мене, дівче!" — закликав Зорг. „Ти будеш моєю новою жінкою".

Одначе цілком несподівано запалав Тарзан злістю на такий оклик вояовника і він забрав Джену на бік...

...а тоді розющений Зорг кинувся з мечем на малпочоловіка.